

[Főoldal](#) > ... > [Jogszabályok És Ítélezési Gyakorlat](#) > [A Tagállamok Joga](#) > [Slovenia](#)

A tagállamok joga

Tartalomszolgáltató:

Szlovénia

Szlovénia

Ez az oldal Szlovénia jogrendszeréről nyújt tájékoztatást.

Jogforrások

Jogszabálytípusok – leírás

A Szlovén Köztársaság jogrendszerében elvont jogi normák állami és helyi szinten is elfogadhatók. Állami szintű jogszabályok az Alkotmány (*ustava*), a törvények (*zakoni*) és a végrehajtási rendeletek, amelyeknek két fő kategóriája létezik: kormányrendeletek (*uredbe*) és miniszteri rendeletek (*pravilniki*).

Az önkormányzatok főként helyhatósági rendeleteket (*odlok*) fogadnak el.

Szlovénia jogrendszere a bírósági precedenseket nem ismeri el kötelező jogforrásként, ami annyit jelent, hogy az alacsonyabb szintű bíróságokat (*nižja sodišča*) formálisan nem kötik a magasabb szintű bíróságok (*višja sodišča*) határozatai. Az alacsonyabb szintű bíróságok azonban rendszerint betartják és követik a magasabb szintű bíróságok és a Legfelsőbb Bíróság (*Vrhovno sodišče*) ítélezési gyakorlatát.

A plenáris ülésben ítélező Legfelsőbb Bíróság elfogadhat jogegységi határozatokat (*načelno pravno mnenje*) a törvények egységes alkalmazása szempontjából fontos kérdésekről. Ezek a jogegységi határozatok a bíróságokról szóló törvény (*Zakon o sodiščih*) szerint csak a Legfelsőbb Bíróság tanácsaira kötelezőek, és csak egy újabb plenáris ülésen változtathatóak meg. Az alacsonyabb szintű bíróságok azonban rendszerint követik a jogegységi határozatokat, és a Legfelsőbb Bíróság ítélezési gyakorlatában megköveteli, hogy az adott kérdésben kiadott jogegységi határozatra hivatkozó fél előadását kellő megfontolásban részesítsék.

A törvényeknek és más rendelkezéseknek meg kell felelniük a nemzetközi jog általánosan elfogadott elveinek, valamint a Szlovéniát kötő nemzetközi szerződéseknek (az Alkotmány 8. cikkében előírtak szerint). A megerősített és kihirdetett szerződések közvetlen hatállyal bírnak. A nemzetközi szerződések a szlovén Alkotmánybíróság (*Ustavno sodišče*) álláspontja szerint a jogszabályi hierarchiában a törvényi rendelkezések felett állnak. A megerősített szerződések a nemzeti jogrendszer részévé válnak, és ezzel jogokat és kötelezettségeket keletkeztetnek az ország természetes és jogi személyeire nézve (amennyiben közvetlenül végrehajthatóak).

A szlovén jogrendszer a kontinentális jogrendszerek közé tartozik, ami annyit jelent, hogy a szokásjog mint olyan nem része a jogrendszernek. A szlovén jog ugyanakkor bizonyos fokig elismeri a szokásjogot. Például a természetes és jogi személyek közötti szerződéseket szabályozó kötelmi törvénykönyv (*Obligacijski zakonik*) 12. cikke szerint a felek között kialakított üzleti szokásokat, eljárásokat és gyakorlatokat figyelembe kell venni a kereskedelmi jogalanyoktól elvárt magatartás és annak a jogalanyok közötti szerződéses kapcsolatra kifejtett hatásai értékelése során.

A bírót bírói tisztségének betöltése során az Alkotmány, a törvények, a nemzetközi jog általános elvei és a megerősített és kihirdetett nemzetközi szerződések kötik. A bíróságokról szóló törvény előírja, hogy ha valamely polgári jogi kérdés az érvényes szabályozás alapján nem dönthető el, a bírónak figyelembe kell vennie a hasonló esetekre vonatkozó szabályozást. Ha a kérdés rendezése ennek ellenére jogilag még mindig kétséges, a bírónak

a nemzeti jogrendszer általános elvei alapján kell döntést hoznia. Ennek során a bírónak a jogi hagyományok, valamint a bevett jogtudományi elvek alapján kell eljárnia. A bírónak mindenkor úgy kell eljárnia, mintha egyidejűleg számtalan azonos ügyet bírálna el.

A normák hierarchiája

Valamennyi jogi normának meg kell felelnie az Alkotmánynak. A törvényeknek és más rendelkezéseknek meg kell felelniük a nemzetközi jog általánosan elfogadott elveinek, valamint a Szlovéniát kötő nemzetközi szerződéseknek (az Alkotmány 8. cikkének (1) bekezdésében előírtak szerint). A végrehajtási rendeleteknek és a helyhatósági rendeleteknek emellett meg kell felelniük a törvényeknek is.

A hatósági jogkörben kiadott általános érvényű aktusoknak (*splošni akti za izvrševanje javnih pooblastil*) meg kell felelniük az Alkotmánynak, a törvényeknek és a végrehajtási rendeleteknek.

Az egyedi aktusoknak, illetve az állami, helyhatósági és más hatósági intézkedéseknek elfogadott törvényen vagy rendeleten kell alapulniuk.

Ami az európai unió jog elsőbbségét illeti, a szlovén jogrendszer számára ezen elsőbbség elfogadásának alapját az Alkotmány teremti meg annak kijelentésével, hogy Szlovéniában alkalmazni kell azon nemzetközi szervezetek (ez esetben az Európai Unió) jogi aktusait és határozatait, amelyekre Szlovénia szuverén jogai egy részének gyakorlását átruházta, és ezek alkalmazására az adott szervezet jogi szabályozása irányadó.

Intézményi keret

A jogszabályok elfogadásáért felelős intézmények

A törvényeket a kétkamarás szlovén parlament alsóháza, az Országgyűlés (*Državni zbor*) fogadja el. Az Alkotmány 80. és 81. cikkének megfelelően az Országgyűlés a szlovén polgárok képviselőiből áll, és 90 tagja van. Nyolcvannyolc képviselőt általános, egyenlő, közvetlen és titkos szavazással választanak meg. Az olasz és a magyar nemzeti közösség egy-egy országgyűlési képviselőjét mindig az említett közösségek tagjainak kell megválasztaniuk. Az Országgyűlést négyéves időtartamra választják meg.

A kormányrendeleteket a kormány (*Vlada*) adja ki, míg a miniszteri rendeleteket a kormány egyes miniszterei. Az Alkotmány 110–119. cikkei szerint a kormány miniszterelnökből (*predsednik vlade*) és miniszterekből áll. Hatáskörükön belül a kormány és az egyes miniszterek függetlenek és az Országgyűlés felé elszámoltathatók, amely felelősségre vonhatja őket (az Alkotmánybíróság előtt), bizalmatlansági indítványt fogadhat el, vagy interpellációval felmentheti őket tisztségükből. A kormány elnökét az Országgyűlés választja, ezt követően pedig az elnök tesz javaslatot az Országgyűlés által kinevezendő (és felmentendő) miniszterekre.

Az Alkotmánybíróság kulcsszerepet tölt be az intézményi keretrendszerben, mivel jogosult a törvények, végrehajtási rendeletek és helyhatósági rendeletek megsemmisítésére, amennyiben azokat alkotmányellenesnek tartja. A testület véleményeket is kiad a nemzetközi szerződések alkotmányosságáról, valamint dönt a polgárok alkotmányossági panaszairól, amely panaszok az összes jogorvoslati lehetőség kimerítését követően nyújthatók be.

A helyhatósági rendeleteket a település lakosai által közvetlenül választott önkormányzatok (*občinski sveti, mestni sveti*) fogadják el.

Döntéshozatali eljárás

Törvény elfogadására a következők tehetnek javaslatot az Országgyűlésnek: a kormány, az egyes országgyűlési képviselők, a parlament felsőháza: a Nemzeti Tanács (*Državni svet*), illetve ötezer választópolgár. Az Országgyűlés eljárási szabályzata (*Poslovnik Državnega zbora*) értelmében a rendes eljárás során a törvényjavaslatot három olvasatban fogadják el.

Emellett az eljárási szabályzat gyorsított, sürgősségi eljárásról is rendelkezik. A 86. cikk szerint az Országgyűlés akkor határozatképes, ha a képviselők többsége jelen van, és törvény elfogadásához a jelenlévő képviselők többségének szavazata szükséges, amennyiben a minősített többség nem előírás. A Nemzeti Tanács vétőt

nyújthat be az elfogadott törvény ellen, az Országgyűlés pedig a vétót az összes képviselő többségének szavazatával felülbíráhatja.

Az (Alkotmány 90. cikkében szereplő) jogalkotási népszavazást (*Zakonodajni referendum*) a népszavazásról és a népi kezdeményezésekről szóló törvény (*Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi*) szabályozza, és azt maga az Országgyűlés vagy a Nemzeti Tanács felkérésére a képviselők egyharmada vagy negyvenezer választópolgár kezdeményezheti. A választópolgároknak lehetőségük van arra, hogy az Országgyűlés által elfogadott törvényt – a köztársasági elnök (*Predsednik republike*) által történő kihirdetése előtt – megerősítsék vagy elutasítsák.

A köztársasági elnöknek az elfogadott törvényeket az elfogadást követő nyolc napon belül ki kell hirdetnie. Az Alkotmány 154. cikke szerint valamennyi jogszabályt ki kell hirdetni, mielőtt hatályba léphetne. Az állami szervek jogszabályait a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában (*Uradni list Republike Slovenije*; UL RS), míg a helyhatósági rendeleteket és más helyi szabályozásokat a helyi közlönyökben teszik közzé.

Az alkotmánymódosítást az Alkotmányban meghatározott különleges eljárás szerint kell elfogadni. Az alkotmánymódosításra 20 országgyűlési képviselő, a kormány vagy 30 000 választópolgár tehet javaslatot. Az ilyen javaslat elfogadásáról az Országgyűlés a jelenlévő képviselők kétharmados többségével dönt, de módosítás csak az összes képviselő kétharmados többsége általi jóváhagyás esetén fogadható el. Az Alkotmány 87. cikke rögzíti, hogy az állampolgárok és más személyek jogait és kötelezettségeit a Szlovén Köztársaság Országgyűlése csak törvényben állapíthatja meg.

A Szlovén Köztársaságban az uniós intézmények által hozott uniós rendeletek és határozatok közvetlenül alkalmazandóak. Az alkalmazhatóságnak nem feltétele a megerősítés és a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában való közzététel.

A Szlovén Köztársaság által aláírt nemzetközi szerződések akkor lépnek hatályba, ha azokat az Országgyűlés különleges eljárás keretében megerősíti. A nemzetközi szerződéseket a kormány által előterjesztett törvényjavaslat elfogadása útján erősítik meg. A nemzetközi szerződés megerősítéséről szóló törvényt a jelenlévő képviselők egyszerű többségének szavazatával fogadják el, kivéve ha az Alkotmány vagy törvény másként rendelkezik.

Jogi adatbázisok

Jogi információs rendszer (*Pravno-informacijski sistem* – PIS)

A **Jogi Információs Rendszer** – a Szlovén Köztársaság rendelkezéseinek nyilvántartása (*Register predpisov Republike Slovenije*) össze van kapcsolva a többi állami szerv rendelkezéseinek gyűjteményével és a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjával.

Az Országgyűlés jogszabályai (*Zakonodaja državnega zbora*)

Az **Országgyűlés jogszabályai** adatbázis tartalmazza az Országgyűlés által tárgyalt valamennyi törvény és egyéb jogi aktus szövegét. Ezek közé a következők tartoznak:

- a törvények egységes szerkezetbe foglalt szövege (*prečiščena besedila zakonov*) – a 2002. november 29. után elfogadott és a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában közzétett törvények hivatalos, egységes szerkezetbe foglalt szövege, valamint 2007. június 17-től a nem hivatalos, egységes szerkezetbe foglalt szövegek;
- elfogadott törvények (*sprejeti zakoni*) – az 1991. június 25-i függetlenné válás óta az Országgyűlés által elfogadott és a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában közzétett törvények;
- elfogadott jogi aktusok (*sprejeti akti*) – az 1996. november 28. óta az Országgyűlés által elfogadott és a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában közzétett jogi aktusok;
- törvénytervezetek (*predlogi zakonov*) – az aktuális országgyűlési ciklusban megvitatásra beterjesztett törvénytervezetek (az adatbázisban azok az elfogadott törvénytervezetek is szerepelnek, amelyeket a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában még nem tettek közzé);
- törvények olvasatai (*obravnavne zakonov*) (az eljárás végén) – az Országgyűléshez 1996. november 28.

után megvitatásra benyújtott törvények valamennyi olvasatának archívuma;

- jogi aktusok tervezetei (*predlogi aktov*) – az aktuális országgyűlési ciklusban megvitatásra beterjesztett aktustervezetek (az adatbázisban azok az elfogadott aktustervezetek is szerepelnek, amelyeket a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában még nem tettek közzé);
- jogi aktusok olvasatai (*obravnave aktov*) (az eljárás végén) – az Országgyűlésnek 1996. november 28. után megvitatásra benyújtott aktusok valamennyi olvasatának archívuma;
- rendelettervezetek (*predlogi odlokov*) – az aktuális országgyűlési ciklusban megvitatásra beterjesztett rendelettervezetek (az adatbázisban azok az elfogadott rendelettervezetek is szerepelnek, amelyeket a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában még nem tettek közzé);
- rendeletek olvasatai (*obravnave odlokov*) (az eljárás végén) – az Országgyűlésnek 1996. november 28. után megvitatásra benyújtott rendeletek valamennyi olvasatának archívuma.

A Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapja (*Uradni list Republike Slovenije*; UL RS)

Minden nemzeti rendelkezést hivatalosan közzétesznek a [Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában](#). Minden dokumentumot közzétesznek elektronikusan.

Kapcsolódó linkek

[Az Országgyűlés jogszabályai](#)

[Jogi Információs Rendszer](#)

[A Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapja \(UL RS\)](#)

■ Last update: 20/07/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.